ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
ПРИМЉЕНО: 26 MAR 2021
Орг. јед. | Број | Прилог | Вредност
02 | 131/3 | |

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Декан Правног факултета Универзитета у Београду, на предлог Изборног већа од 28. децембра 2020. године, донео је одлуку о расписивању конкурса за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту **једног наставника у звању ванредни професор за Грађанскоправну ужу научну област – предмет Породично право**, на Правном факултету Универзитета у Београду.

Конкурс је објављен у «Службеном гласнику Републике Србије», број 1 од 11. јануара 2021. године и у публикацији Националне службе за запошљавање «Послови», број 916 од 13. јануара 2021. године, као и на интернет страници Факултета.

Изборно веће Правног факултета Универзитета у Београду на XVIII седници од 28. децембра 2020. године образовало је Комисију за писање реферата о пријављеним кандидатима у следећем саставу: др Марија Драшкић, редовна професорка Правног факултета Универзитета у Београду (председавајућа комисије), др Дејан Ђурђевић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду и др Гордана Ковачек Станић, редовна професорка Правног факултета Универзитета у Новом Саду.

Чланови Комисије Изборном већу подносе следећи:

И З В Е Ш Т А Ј

На расписани конкурс за избор у звање **једног ванредног професора за Грађанскоправну ужу научну област – предмет Породично право** пријавио се само један кандидат: др Урош Новаковић. Кандидат је уз пријаву на конкурс поднео документацију са основним биографским подацима, објављеним научним радовима и другим материјалом од значаја за одлучивање.

Др Урош Новаковић

А. Биографски подаци

Урош Новаковић је рођен 8. јануара 1981. године у Београду. Основну школу "Стеван Синђелић" у Београду завршио је 1996. године са одличним успехом (просек 5.00). Шесту београдску гимназију, природно-математички смер, завршио је са одличним успехом 2000. године.

Основне студије на Правном факултету Универзитета у Београду уписао је као редован студент школске 2000/2001. године и дипломирао марта 2005. године са просечном оценом 9,52. На Правном факултету Универзитета у Београду уписао је школске 2007/2008. године и мастер академске студије права, Грађанско-правни

модул, под-модул Права детета, које је завршио одбраном мастер рада под насловом *Насиље у породици у законодавствима држава некадашње СФРЈ*, са највишом оценом у мају 2009. године. У школској 2009/2010. години уписао је докторске академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду (Грађанскоправна ужа научна област). Положио је Методологију научноистаживачког рада (оцена 10), први и други део усменог докторског испита (оцене 10, 9, 9 и 9, 9) и одбранио пројекат докторске дисертације. У јануару 2016. године је са одликом одбранио докторску дисертацију *Право на поштовање породичног живота.*

За време факултетског школовања био је награђиван стипендијама: градоначелника града Београда, Министарства просвете и спорта Републике Србије и Универзитета у Београду.

У априлу 2006. године добио је стипендију Министарства науке и заштите животне средине Републике Србије за младе таленте и њихово укључивање у научно-истраживачке и развојне пројекте. Том приликом распоређен је као истраживач-стипендиста у Институт за упоредно право где је био ангажован на пројекту *Право СЦГ и међународне судске институције.*

Од децембра 2005. године до маја 2006. године био је запослен у Управи града Београда, Секретаријат за образовање.

У звање сарадника у настави за научну област Породично право на Правном факултету Универзитета у Београду изабран је у децембру 2007. године. У звање асистента за предмет Породично право изабран је у децембру 2009. године, а реизабран је у децембру 2012. године. У звање доцента за предмет Породично право изабран је у јуну 2016. године. Редовно руководи вежбама и студијском групом за Породично право, као и Правном клиником за Породично право (осим у школској 2020/2021. години). Од избора у звање доцента предаје и испитује на основним, мастер и докторским студијама. Био је ментор и члан великог броја комисија за израду и одбрану мастер радова.

Од децембра 2007. године до маја 2012. године обављао је дужност секретара Општег семинара Правног факултета и руководио програмом волонтирања у Народној канцеларији председника Републике за Правни факултет Универзитета у Београду. Током 2011. и 2012. године био је члан радне групе за формирање Музеја Правног факултета Универзитета у Београду, а од децембра 2012. године до априла 2013. године био је члан акредитационе комисије Правног факултета. У јануару 2016. године именован је за заменика председника Управног одбора Задужбине Миливоја Јовановића и Луке Ћеловића, која делује у оквиру Универзитета у Београду. Од септембра 2018. до септембра 2020. године обављао је дужност секретара Катедре за грађанско право.

Ради прикупљања литературе за израду докторске дисертације боравио је на Правном факултету Универзитета Еберхард Карлс у Тибингену (*Eberhard Karls Universität Tübingen*) у мају 2012. године и на Макс Планк институту за упоредно и међународно приватно право у Хамбургу (*Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht*) у јулу и августу 2014. године. У току писања монографије обавио је студијски боравак у Аустрији у јуну 2016. године (*Karl-Franzens-Universität Graz*) и у Немачкој у јануару 2017.

године (*Max-Planck-Institut für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht Heidelberg*).

Учесвовао је на следећим научним и стручним скуповима:

1. „*Копаоничка школа природног права*“ (2006-2009, 2011, 2013, 2016-2020);
2. Конференција „*Право и привреда*“ (Златибор, 2017. и 2018);
3. Конференција „*Породични закон - дванаест година после*“(Београд, 2017);
4. Међународна конференција „*Effective protection of the human rights and liberties: Reality or Wishful Thinking*“(Охрид, 2017);
5. Међународна конференција „*Правна сигурност као кључни фактор за владавину права у савременим друштвима*“ (Охрид, 2016);
6. Регионална конференција „*Владавина права*“ (Источно Сарајево,2013);
7. Међународна конференција „*Breaking the Link between Mental Health and Labour Exclusion in Europe*“ (Брисел, 2012);
8. Регионална конференција „*Трансформација резиденцијалних установа дечије заштите*“ (Београд, 2011);
9. Курс „*Introduction into European Union Law*“ (Београд, 2005);
10. Курс „*Introduction in the Legal System of the United States*“ (Београд, 2004);
11. Курс „*Multirateral Diplomacy*“ (Београд, 2004).

Био је учесник у следећим пројектима:

1. *Идентитески преображај Србије*, Правни факултет Универзитета у Београду, (2015- 2020);
2. *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије,* Министарство просвете, науке и технолошког развоја (2011-);
3. *Развој правног система Србије и хармонизација са правом ЕУ - правни, економски, политички и социолошки аспекти,* Правни факултет Универзитета у Београду (2009-2015);
4. *Формирање Фонда за помоћ породицама са децом са сметњама у развоју*, (јун - децембар 2010), Министарство рада и социјалне политике Републике Србије и UNICEF;
5. *Лишење пословне способности, рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом у Републици Србији,* (децембар 2011. - јануар 2013), Кабинет потпредседника Владе за европске интеграције);
6. *Анализа успостављања Алиментационог фонда у Републици Србији,* (април - децембар 2014), Кабинет потпредсеника Владе за европске интеграције;
7. *Коментар нацрта Закона о деци*, (август 2018. - септембар 2018), Центар за права детета;
8. *Правосуђе по мери детета*, (мај 2019. - јануар 2020), UNICEF и Центар за права детета;
9. *Нов квалитет у образовању ради родне равноправности - стратешко партнерство за развој мастер студијског програма Право и род (LAWGEM)* - ERASMUS + KA203 (јул 2019. - јул 2022);

10. *Анализа ефеката примене закона и Препоруке за измене Закона о професионалној рехабилитацији особа са инвалидитетом* (октобар - новембар 2019), Београдска отворена школа;

11. *Анализа и препоруке за измене и допуне Закона о спречавању насиља у породици и Кривичног законика - заштита жена жртава насиља кроз систем електронских наруквица* (новембар 2019. - фебруар 2020), UN Women (United Nations entity dedicated to gender equality and the empowerment of women);

12. *Епидемија. Право. Друштво* (2021 -), Правни факултет Универзитета у Београду.

Говори, чита и пише енглески и руски језик.

Б. Објављени радови

Б.1. Радови објављени до избора у звање доцента:

1. *Социолошки и правни аспекти личних односа детета и родитеља који не врши родитељско право*, Српска политичка мисао, vol. 48, број 2/2015, стр. 295-311.
2. *Утврђивање повреде права на поштовање породичног живота пред судовима у Републици Србији*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије, књига 5, 2015, стр. 257-272.
3. *Улога центра за социјални рад и суда као носилаца јавних овлашћења у поступку лишења пословне способности у Републици Србији*, Свеске за јавно право, Фондација Центар за јавно право, број 21/2015, стр. 67-77.
4. *Вршење родитељског права, преношење родитељског права и лични односи детета, сродника и блиских особа у немачком, француском, руском и ирском праву*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије, књига 4, 2014, стр. 223-233.
5. *Развој права детета у међународном праву током XX века*, Зборник радова са међународног научног скупа Владавина права и правна држава у региону, Источно Сарајево, 2014, стр. 638-649.
6. *Пресуде Европског суда за људска права против Србије у области вршења родитељског права и односа родитеља и деце*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије, књига 3, 2013, стр. 235-255.
7. *Обим контакта између детета и родитеља који не врши родитељско право након развода брака*, Правни живот, бр. 10/2013, стр. 185-205.
8. *Лишење пословне способности у пракси Европског суда за људска права*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије, књига 2, 2012, стр. 285-302.
9. *Право детета на изражавање мишљења*, Зборник радова са међународног научног скупа Права дјетета и равноправност полова – између нормативног и стварног", Источно Сарајево 2012, стр. 183-199.
10. *Право детета на приступ и размену информација и заштита детета од штетних информација*, Правни живот, бр. 10/2012, стр. 155-172.

11. *Joint custody у упоредном праву*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије, књига I, 2011, стр. 260-270.
12. *Најбољи интерес детета – заједничко вршење родитељског права*, Правни живот, бр. 10/2011, стр. 115-136.
13. *Старатељство за посебне случајеве*, Анали Правног факултета у Београду, бр. 2/2010, стр. 187-212.
14. *Други случајеви привременог старатељства*, Правни живот, бр. 10/2010, стр. 227-243.
15. *Чланови породице код института насиља у породици у законодавствима држава некадашње СФРЈ*, Правни живот, бр. 10/2009, стр. 1077-1092 – М51
16. *Дејства брака на личне односе супружника у шеријатском праву*, Правни живот, бр. 10/2008, стр. 501-517.
17. *Јединствени лични регистар усвојења у Породичном закону Србије*, Анали Правног факултета у Београду, бр. 2/2007, стр. 202-222.
18. *Право на поштовање породичног живота у пракси Европског суда за људска права*, Страни правни живот, бр. 3/2007, стр. 174-194.

Б.2. Радови објављени након избора у звање доцента:

Будући да су радови који су објављени пре избора у звање доцента већ приказивани приликом претходних избора, у Извештају Комисије биће приказани и оцењени радови које је кандидат др Урош Новаковић написао и објавио након избора у звање доцента.

1. У. Новаковић, *Пресељење детета и родитеља који врши родитељско право - relocation случајеви*, монографија, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2020, стр. 319. М42 (7 бодова).

Централно питање којим се бави ова монографија јесте то како се правно решавају породични спорови између родитеља који самостално или заједнички врше родитељско право, ако један од родитеља одлучи да се пресели у други град или другу државу заједно са дететом, а други родитељ се таквој одлуци противи. *Relocation* случајеви постају све бројнији захваљујући повећаном броју разведених бракова и ванбрачних партнера који су престали да воде заједнички живот, већим могућностима и приликама за мобилност људи и све већем броју брачних и ванбрачних партнера који имају различито држављанство.

Монографија је подељена у два дела. Први део (стр. 13-173) обухвата најпре излагања о појму пресељења детета и родитеља који врши родитељско право и околностима које доводе до немогућности да родитељи постигну сагласност о тако важној одлуци у животу детета, као што је одлука о пребивалишту (промене у породичном животу, утицај глобализације, либерализација развода брака, повећана миграција чланова породице, бракови између особа различитог држављанства итд.). Аутор је у посебном поглављу представио и неке међународне стандарде у овој области, од којих је најважнија *Вашингтонска декларација о међународном*

породичном пресељењу, донета у оквиру Хашке конференције за међународно приватно право. Иако представља само тзв. *soft law*, ова Декларација садржи списак принципа и препорука којих би државе чланице требало да се придржавају у судској пракси (обавештавање другог родитеља о намери пресељења, решавање свих спорова пресељења мирним путем, афирмација медијације, узимање у обзир мишљења детета у складу са његовим годинама и зрелошћу, суштинска важност најбољег интереса детета, непостојање претпоставки ни у корист, ни против пресељења итд.). Други важан извор европских стандарда за ову област представља пројекат *Принципи европског породичног права*, које је саставила Комисија за европско породично право, као утицајна европска невладина организација. Према тим *Принципима*, који се могу применити и на случајеве пресељења, када међу родитељима нема сагласности о неком важном питању које се тиче детета, а за чије решавање је потребна сагласност оба родитеља, надлежно тело (суд) ће покушати да се међу родитељима постигне споразум ако је то икако могуће; у супротном, надлежни орган овластиће једног од родитеља да донесе одлуку или ће одлуку донети сам орган (принцип 3.14.3).

Но, највећи простор у првом делу књиге посвећен је, ипак, детаљном представљању великог броја претпоставки, које су у судској пракси Сједињених Америчких Држава и америчкој правној теорији доминантно решење за доношење одлуке о пресељењу детета противно вољи једног од родитеља (стр. 54-84), односно детаљном разматрању разлога који руководе родитеља да заједно са дететом над којим врши родитељско право промени своје место пребивалишта и последицама такве одлуке (стр. 84-138). Претпоставке које се срећу у судској пракси су претежно у корист родитеља који врши родитељско право, односно против родитеља који врши родитељско право ако не постоје изузетно оправдани разлози за пресељење, односно претпоставка у корист родитеља који не врши родитељско право, ако суд процени да би однос детета и родитеља који не врши родитељско право био озбиљно нарушен услед пресељења детета. Претпоставка у корист родитеља који у већем проценту времена самостално врши родитељско право у односу на другог родитеља омогућава, штавише, да ако је та несразмера знатна, сагласност другог родитеља (који у знатно мањем проценту ефективно врши родитељско право) неће ни бити потребна, нити ће бити неопходно доказивати да је пресељење у најбољем интересу детета. У америчкој правној литератури, пак, среће се став да није прихватљиво одлучити се за једну општу претпоставку, већ да су *relocation* случајеви изузетно специфични и да сваки предмет треба разматрати за себе, у зависности од конкретних околности, као и залагање за то да једина прихватљива претпоставка може бити претпоставка најбољег интереса детета. У тесној вези са механизмом претпоставки, америчка судска пракса и правна књижевност баве се и разлозима који родитеље наводе да промене место пребивалишта и тако, по правилу, знатно отежају комуникацију детета и другог родитеља. Другим речима, родитељ који има намеру да се пресели треба да покаже да за пресељење постоји легитиман, односно оправдан разлог. Шта ће суд сматрати оправданим разлогом, то је фактичко питање, али аутор монографије покушао је да систематизује неке разлоге као оправдане (на пример, повратак родитеља у породицу порекла, заснивање нове брачне или ванбрачне заједнице, историја насиља у породици, постојање дуготрајног и интензивног

конфликта међу родитељима), док су као неоправдани разлози за пресељење родитеља са дететом побројани, на пример, промена запослења, намера да се води нови начин живота, наставак школовања или стручног усавршавања родитеља, образовање детета, стамбене прилике итд. Но, и сам аутор примећује како је варијабилност овакве класификације очигледна, па наводи да се неки од ових разлога могу, у зависности од прилика, сматрати и оправданим и неоправданим разлозима (стр. 94, 96, 97). Надаље, анализирају се и критеријуми који су везани за узраст детета, начин на који се врши родитељско право пре и након пресељења, критеријум географске удаљености (пресељење у други град, другу државу, на други континент), значај мишљења детета и утицај пресељења на начин на који ће дете одржавати личне односе са другим блиским особама итд. Најзад, аутор се бави и имовинским последицама промене пребивалишта детета, које се односе како на редовно издржавање детета, тако и на посебне трошкове посета детета родитељу са којим не живи и који, по правилу, не врши родитељско право.

Иако је у овом делу монографије цитиран импресиван број библиографских јединица, оне се скоро искључиво односе на америчко право, или право држава *common law* система. Међутим, америчко право има неке своје специфичности које нису познате већини европских законодавстава. То је последица чињенице да је из америчког Устава изведено начело којим се традиционално, као основне вредности америчког друштва, штите родитељско право и породична аутономија. Према том принципу, дубоко укорењеном у америчко друштво и правни систем, „теорија о родитељском праву" (*parental rights doctrine*) значи да је заштита права детета превасходно дужност родитеља, а да држава тек посредно може постати одговорна ако родитељи то нису у стању, па судови налазе начин да – преко различитих претпоставки и квалификацијом разлога за пресељење као оправданих или неоправданих – реше спор тако да фаворизују унапред једног или другог родитеља. Овај принцип потврђују и Принципи права које се односи на раздвајање породице Америчког института за право (*The American Law Institute's Principles of the Law of Family Dissolution*), које цитира (стр. 48) и сам аутор (додуше, неопрезно преводећи их као „Принципи за распад породице"). Према тим *ALI Принципима*, родитељ који врши родитељско право и код кога се дете налази, може да се пресели са дететом без доказивања да ће пресељење користити детету, што значи да је пребивалишта детета у искључивој надлежности родитеља који претежно врши родитељско право. Отуда, надаље, у америчком праву, право на сусрете (*visitation rights*) није признато детету, него родитељима и другим особама блиским детету. Стога Комисија сматра да можда није било упутно посветити оволики део текста монографије дилемама и критеријумима који тешко могу бити примењени у изворном смислу како у нашем, тако ни у правима осталих европских држава. Не би, такође, требало изгубити из вида да су Сједињене Америчке Државе једина држава на свету која није ратификовала Конвенцију о правима дѐтета, нити су америчке државе обавезане стандардима и праксом Европског суда за људска права, па у најмању руку, није било корисно у тој мери се ослањати на америчку судску праксу и правну литературу у једном питању које има *par excellence* карактер права детета.

Први део монографије завршава се поглављем које је посвећено упоредном праву (стр. 138-172). На нешто више од 30-ак страна представљена су решења

закона и судске праксе из 25 држава, али се зато ради углавном о дескриптивном и сумарном приказивању решења држава које су изабране, како се чини, као случајан узорак. Комисија сматра да упоредноправна решења треба приказивати са јасним разлогом и прецизном методологијом, класификовати их, систематизовати по сличности или различитости, а не само механички редати и набрајати! Поред тога, разлике у методологији су упадљиве, па и неуједначеност у погледу детаљности и продубљености анализе, када се, на пример, упореде приказ права Финске, Норвешке и Шведске (укупно 1 страна) и Аустралије (4 стране) или Уједињеног Краљевства (6 страна). Но, Комисија сматра да је, у сваком случају, вредно жаљења то што се писац ове монографије није заинтересовао за то како је ово деликатно питање – одсуства сагласности оба родитеља за промену пребивалишта детета са једним од родитеља – решавано у законодавствима и судској пракси држава са којима Србију веже дугогодишња и блиска заједничка правна историја (као што су хрватско, словеначко, македонско, босанско-херцеговачко итд. право).

Други део ове књиге (стр. 172-289) представља збирку одлука српских основних и апелационих судова, као и Врховног касационог суда, које се односе на спорно питање става судске праксе о пресељењу детета и родитеља који самостално или заједнички са другим родитељем врши родитељско право, али о одлуци о пресељењу међу њима нема сагласности. Приказано је више десетина судских пресуда, у врло екстензивним изводима, са претерано детаљним навођењем чињеничног стања и успутним коментарима аутора (који се неретко поставља у позицију да својим кратким запажањима, понекад и недоследно и површно, поново „суди“ и наводи шта је суд требало или није требало да уради), тако да овај део текста нема монографски карактер. Уместо тога, можда је било корисније за монографски рад да су изабране оне кључне, важне одлуке највиших судова у Републици Србији, који потпуно неосновано лишавају родитељског права оног родитеља који се противи промени пребивалишта детета и које би биле детаљно и аргументовано коментарисане, без обзира да ли се аутор са њима слаже или не. Упитно је, такође, да ли треба представљати било коју одлуку која није бар правноснажна, а у овим питањима и евентуално потврђена у ревизијском поступку.

2. У. Новаковић, *Сагласност родитеља за усвојење детета*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 10, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2020, стр. 160-182. М 44 (3 бода)

У овом раду кандидат се бави условима и модалитетима давања сагласности родитеља приликом усвојења детета. У већини правних система захтева се сагласност оба родитеља за усвојење детета. Не постоји јединствено решење у погледу рока за давање сагласности, али је општеприхваћено правило да мајка не може дати сагласност пре него што протекне одређено време након порођаја, како би се осигурало да мајка буде потпуно свесна последица давања сагласности за усвојење детета. Познато је, наиме, да је жена у време порођаја, као и извесно време након порођаја, у посебном психичком и емотивном стању, па давање сагласности о тако важном животном питању и за мајку и за дете не може бити

прихватљиво. Нарочито је деликатна и ситуација када мајка ванбрачно рођеног детета даје дете на усвојење без сазнања ванбрачног оца о тој чињеници. Према пракси Европског суда за људска права до повреде права на поштовање породичног живота ванбрачног оца може доћи управо у случају када мајка даје дете на усвајање без његове сагласности. У раду се разматра и питање повлачења сагласности родитеља за усвојење детета. У упоредном праву повлачење сагласности алтернативно се везује или за одређену фазу поступка усвојења или за одређени временски рок. Најзад, аутор анализира и питање одржавања личних односа између детета које је усвојено и његових биолошких родитеља.

3. У. Новаковић, *Промене у савременом концепту породичног живота*, Унификација права и правна сигурност, Зборник радова 33. Сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић, том 2, Београд, 2020, стр. 133-147. М 52 (1,5 бод)

Аутор у овом чланку анализира које су се све промене у савременом концепту породичног живота догодиле у последњих 30 година. У највећем делу 20. века породични односи на европском континенту били су претежно везани за брак. Међусобна емотивна и економска зависност чланова породице, као суштински елемент брака, по мишљењу аутора нестала је у савременом добу заснованом на финансијској независности супружника. Такође, непостојање традиционалних, трајних и чврстих породичних форми, услед промене концепта породичног живота, премешта фокус породичноправних норми на суочавање са последицама престанка породичних односа (престанак брака, престанак заједничког живота родитеља и детета, престанак одржавања личних односа детета и родитеља, насиље у породици итд.). Некадашњи концепт породице као економске заједнице замењен је породицом у којој доминира важност личних односа. Притом, према литератури коју аутор цитира, два су основна разлога која доводе до промене образаца породичног живота: правна, економска и друштвена равноправност жена и мушкараца и признавање аутономије деце, те њихових неотуђивих права. Промена је видљива и у томе што је традиционално породично право сматрано претежно доменом приватног права, док је утицај јавноправног елемента у савременом породичном праву све већи и очигледнији. Аутор Новаковић сматра да држава неспорно има интерес да се меша у породичне односе и да одређене аспекте породичног живота санкционише. Најзад, поред традиционалне нуклеарне породице, у савременом породичном праву појављује се мноштво различитих породичних форми, као што су једнородитељске породице, *LAT* (*living apart together*) заједнице, хомосексуалне заједнице, проширене породице настале разводом брака и заснивањем нових породица са заједничком децом из садашње и претходне заједнице.

4. У. Новаковић, *Промена пола - стање у Републици Србији након измена Закона о матичним књигама*, Перспективе имплементација европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 9, Правни

факултет Универзитета у Београду, Београд, 2019, стр. 191-210. М 44 (3 бода)

Кандидат Урош Новаковић бави се у овом раду правним положајем трансродних особа у упоредном и српском праву, као и еволуцијом у пракси Европског суда за људска права, који од 1992. године (*Case of B. v. France*) доноси пресуде у којима чврсто стоји на становишту да је право на родни идентитет саставни део права на поштовања приватног живота, а након пресуде из 2002. године (*Case of Christine Goodwin v. the United Kingdom*) доследно понавља у свим својим одлукама да у 21. веку право трансродних особа «на лични развој и физичку и моралну сигурност, коју у пуном смислу речи уживају сви други грађани у друштву, не може се више посматрати као ствар контроверзи које захтевају протек времена како би у потпуности биле разјашњене.» Након измена Закона о матичним књигама из 2018. године, Србија се коначно придружила државама које су прихватиле овај став Европског суда за људска права, тако што је по први пут у српском законодавству призната могућност да се наводи о полу једне особе измене у матичној књизи рођених. Измена навода о полу врши се на основу потврде одговарајуће здравствене установе, а подзаконским актом прописано је да се таква потврда може издати након спроведене најмање једногодишње хормонске терапије, или након извршене хируршке интервенције промене пола. Аутор напомиње да је оваквој измени домаћег закона претходила и једна важна одлука Уставног суда из 2012. године (Уж 3238/2012), којом је Уставни суд усвојио уставну жалбу једне трансродне особе и утврдио да је општинска управа једне општине у Србији повредила право на достојанство и слободан развој личности зајемчено чланом 23. Устава, као и право на поштовање приватног живота зајмчено чланом 8. Европске конвенције о људским правима, тиме што је доношењем закључка о ненадлежности пропустила да одлучи о захтеву подносиоца уставне жалбе за промену података о полу у матичној књизи рођених. Добро је што је кандидат Новаковић посветио своје истраживање у овом раду једној важној и актуелној теми за српско право, али никако није за похвалу то што у овом тексту није цитирао ниједног од домаћих аутора који су у више наврата писали о феномену трансродности (транссексуалитета), па чак ни чланак који је посвећен истој измени Закона о матичним књигама, а који је објављен у оквиру истог пројекта годину дана раније.

5. У. Новаковић, *Међународно усвојење - признање усвојења и сагласност детета*, Правни живот, бр. 10/2019, стр. 131-147. М 52 (1,5 бод)

У овом раду се разматрају два питања: признање међународног усвојења и сагласност детета, како у оквиру добро познате установе усвојења, тако и поводом института *kafala*, као специфичне установе исламског права. Како је неспорно да је савремено усвојење утемељено на принципу најбољег интереса детета, основни циљ усвојења јесте да дете добије нову, стабилну и здраву

породичну средину. Мотиви за усвајање детета од стране усвојитеља који су страни држављани (међудржавно или међународно усвојење) најчешће заиста јесу позитивни и пожељни (дете представља значајан циљ у животу, интерес и сврху живота усвојитеља, усвојитељ жели да детету помогне да одрасте, усвојитељ има потребу да даје љубав и да му та љубав буде узвраћена итд.). Штавише, међународно усвојење представља незаменљиво решење у случајевима где страни држављани усвајају дете са сметњама у развоју, које се налази у социјалној институцији и које домаћи држављени не могу или не желе да усвоје. Но, никако се не сме изгубити из вида да међународно усвојење деце (најчешће из сиромашних држава) може бити подстакнуто и финансијским разлозима, а некада може представљати и параван за продају и трговину децом. Због тога је веома важно да сагласност за заснивање усвојења буде под посебно пажљивом опсервацијом државних органа који учествују у међудржавном усвојењу. Конвенција о правима детета и Хашка конвенција о заштити деце и сарадњи у области међународног усвојења представљају два најважнија међународна уговора који регулишу међународно усвојење. Међународни стандарди права детета посебно поштују посебност института шеријатског права *kafala*, не дозвољавајући да усвојење буде засновано ако је то забрањено у земљи порекла детета. Најзад, ако у случају међународног усвојења постоји сумња на злоупотребе финансијске природе, постављају се додатни захтеви за заштиту детета, будући да су усвојитељи, по правилу, финансијски добро ситуиране особе из развијених држава, док је дете, опет по правилу, из сиромашне породице без адекватне заштите државе порекла.

6. Љ. Ковачевић, У. Новаковић, *Мирно решавање спорова поводом дискриминације запослених на основу породичних дужности*, Право и привреда, бр. 7-9/2018, стр. 431-460. М 51 (3 бода)

У овом чланку аутори анализирају усклађивање породичног и професионалног живота запосленог. У почетној фази, такво усклађивање имало је за циљ обезбеђивање једнаког учешћа мушкараца и жена у тржишту рада, док данас оно подразумева право запосленог на поштовање породичног живота, у светлу признавања права на породиљско одсуство и одсуство са рада ради неге детета или одраслог немоћног члана породице, увођења флексибилних услова рада и остваривања различитих социјалних престација. Делотворно остваривање ових права није могуће без заштите од дискриминације, која се може појавити приликом заснивања радног односа, као и у погледу остваривања било ког права из радног односа, укључујући довођење у неповољнији положај запосленог који је користио право на одсуство или ометање запосленог у његовом остваривању и коришћењу. Спорове поводом дискриминације запослених на основу породичних дужности, притом, одликују медијабилност и арбитрабилност, будући да у нашем праву за њихово решавање није предвиђена искључива надлежност суда или неког другог органа. Аутори истичу да се такви спорови могу решавати у складу са Законом о посредовању – медијацији (аутори су, међутим, превидели да је овај закон престао да важи 1.

јануара 2015, када је почео да се примењује Закон о посредовању у решавању спорова), Законом о раду, и Законом о мирном решавању радних спорова, чије је новелирање било у току када је рад објављен. И арбитража и посредовање имају одређене предности (брзина одлучивања, снижени трошкови, флексибилност, неформалност, нејавност, посебне вештине и знања арбитара и посредника, итд.), али и недостатке (као што су, на пример, проблеми везани за двостепеност и извршење арбитражне одлуке) у поређењу са судским решавањем спорова насталих поводом оспоравања, угрожавања или повреде једнакости на раду. Отуда су предмет анализе у овом тексту, пре свега, природа ових спорова, као и методи њиховог мирног решавања, и то у светлу измена традиционалних породичних улога и потребе за помирењем различитих циљева социјалне, пронаталитетне и антидискриминационе политике.

7. U. Novaković, *Religion in family relations - right of the child to choose religion and/or the right of parents to raise the child according to their own religious beliefs*, Политикологија религије (Politics and Religion Journal), бр. 1/2018, стр. 151-184. М 52 (1,5 бод)

Кандидат Новаковић у овом раду анализира однос између права детета одговарајућег узраста на слободу вероисповести и права родитеља да васпитавају дете у складу са својим религијским и филозофским уверењима. Аутор сматра да дете одређеног узраста (у нашем праву је то узраст од 15 година) има право да одлучи самостално о читавом сету права, међу којима није и право да дете одабере своју религију, иако је такав став супротан општеприхваћеном међународном стандарду да је слобода мисли, савести и вероисповести право сваког људског бића, па тиме и детета – што значи да не постоји никаква старосна граница за уживање те слободе – као и да је слобода мисли, савести и вероисповести потпуна само ако човек може да поступа у складу са својим мислима и по налозима своје савести и вере. Са друге стране, држава има обавезу да поштује слободу вероисповести, као и право родитеља да својој деци обезбеде образовање у складу са својим верским и филозофским уверењима, које гарантује како Устав Србије (чл. 43, ст. 5), тако и Први протокол уз Европску конвенцију о људским правима (чл. 2). Аутор потом разматра утицај религије на породичне односе, представља међународне и регионалне уговоре о људским правима који гарантују слободу вероисповести, праксу Европског суда за људска права и проблеме који се јављају у вези са слободом вероисповести деце када дође до развода брака родитеља, односно престанка заједничког живота ванбрачних партнера, уколико само један родитељ врши родитељско право. Иако родитељ који врши родитељско право примарно васпитава дете, имајући у виду да је слобода избора вероисповести питање које битно утиче на живот детета, становиште аутора је да родитељ који не врши родитељско право има право да дâ сагласност за избор или промену верских уверења детета, те да без његове сагласности други родитељ не може одредити религију детета. Аутор, такође, скреће пажњу на то да верска уверења родитеља некада могу довести до угрожавања добробити детета (на пример,

забраном предузимања неких медицинских интервенција, као што је трансфузија крви). Кандидат Новаковић, најзад, сматра да је довољно постојање потенцијалног конкретног ризика (на пример, изјава родитеља да неће дозволити одређену медицинску интервенцију) да би вршење родитељског права било поверено другом родитељу, али пропушта да ово питање стави и у контекст права пацијената.

8. У. Новаковић, *Утицај одлука Европског суда за људска права на судску праксу домаћих држава,* Правни живот, бр. 10/2018, стр. 23-44. М 51 (3 бода)

Овај рад представља, са једне стране, приказ законодавстава неких европских држава (Аустрије, Велике Британије, Грчке, Мађарске, Немачке, Пољске, Холандије, Швајцарске, Шведске и Шпаније) у погледу правила о утврђивању и оспоравању порекла детета, а са друге стране, разматра питање у којој мери је јуриспруденција Европског суда за људска права утицала на судску праксу у овим државама, односно колико су се домаћи судови позивали на одлуке Европског суда приликом утврђивања и оспоравања материнства и очинства. У погледу круга лица којима се даје активна легитимација у матернитетским и патернитетским парницама, неспорно је да она припада детету, правном оцу, мајци и наводном биолошком оцу, али је цитиран и више пута поновљен став Европског суда за људска права да сама биолошка веза између родитеља и детета, без додатних чињеница које би указале на постојање блиске личне повезаности, није довољна да би се могла подвести под појам породичног живота. У мањем броју држава (Пољска, Шведска) активна легитимација даје се и органима јавне власти, (јавном тужиоцу или социјалној служби), а сасвим ретко и рођацима детета (Грчка). Највећи утицај пракса Европског суда за људска права извршила је на немачки и холандски правни систем, због њихове несагласности са постојећим европским стадардима, што је потом довело и до одговарајуће измене тих законодавстава. Други начин на који пракса Европског суда за људска права врши утицај на домаће правне системе јесте у томе што домаћи судови и сами поступају у складу са јуриспруденцијом Европског суда за људска права и тако дођу у ситуацију да суштински предухитре интервенцију законодавца.

9. У. Новаковић, *Хармонизација и(ли) унификација Европског породичног права*, Перспективе имплементација европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 8, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2018, стр. 269-288. М 44 (3 бода)

Кандидат Новаковић у овом раду анализира процесе хармонизације и(ли) унификације европског породичног права. Према правним писцима које цитира, хармонизација подразумева добровољно усклађивање услед намере да се

избегне колизија између различитих правних система, док унификација доводи до добровољног или принудног јединственог регулисања правних норми на одређеној наднационалној територији (Meulders-Klein, Boele-Woelki, Bayraktaroglu). Оба процеса кандидат види као јединствену последицу глобализације, која је довела до тога да се формира заједничко европско тржиште, а оно је даље условило признавање слободе кретања људи и капитала. Милиони људи са различитим културолошким обрасцима приближавају се једни другима и тако се, по мишљењу аутора, формира јединствена европска култура. За зачетак европског породичног права у литератури се сматра пресуда Европског суда за људска права из 1979. године у случају *Marckx против Белгије*, због тога што је Суд у тој одлуци уклонио сваку разлику у статусу између брачне и ванбрачне деце када је у питању утврђивање материнства, промовишући забрану дискриминације као темељну европску вредност. Када је, пак, реч о праву Европске уније, не постоји законодавна надлежност на основу које би било могуће на јединствен начин регулисати породично право свих држава чланица. То је потврдио и Европски суд правде још 1999. године (*Jutta Johannes v. Hartmut Johannes)*, налазећи да националне одредбе међународног приватног права, као ни норме грађанског права које регулишу развод брака, не спадају под надлежност Уговора о оснивању Европске заједнице, те да одредбе националног права имају супрематију над комунитарним правом. Неки аутори, напротив, тумаче Уговор о оснивању Европске заједнице – а посебно након што је он ревидиран Амстердамским уговором и Уговором из Нице – у том смислу да он отклања дилеме о надлежности Европске уније у области породичног права, односно да је Европска унија након 2003. године добила јасну надлежност за унификацију норми породичног права (Boele-Woelki, Zupan, Puljko). Најзад, кандидат оправдано истиче да се мора имати у виду да постоји битна разлика између процесног и материјалног европског породичног права. Хармонизација процесног породичног права могућа је и пожељна, како би се остварило лакше признање и извршење судских одлука на територији држава чланица ове важне европске организације. Напротив, искључива надлежност за обликовање материјалног породичног права, према преовлађујућем мишљењу, ипак није у надлежности законодавних органа Европске уније, тако да се хармонизација може спроводити само посредно, кроз праксу Европског суда правде и Европског суда за људска права, али и кроз рад невладине организације која делује под именом Комисије за европско породично право, и која је у својим *Принципима* предложила низ хармонизујућих правила у областима као што су развод брака, права детета, родитељско право, издржавање између супружника, имовински односи у браку и породици, отмица деце итд.

10. У. Новаковић, Г. Милојевић, *Усаглашеност националне и регулативе ЕУ код принципа загађивач плаћа и пракса Европског суда за људска права*, Зборник радова «Правни и економски аспекти примене принципа загађивач плаћа» (уреднице И. Љумовић и С. Стевановић), Институт економских наука, Београд, 2018, стр. 214-229. М 45 (1,5 бод)

Аутори у овом раду разматрају, најпре, усаглашеност националне и ЕУ регулативе у примени принципа *polluter pays*, а затим у том контексту и постојећу праксу Европског суда за људска права. Примена Европске конвенције о људским правима, као живог инструмента који се тумачи у складу са друштвеним променама, добија пун смисао на пољу заштите животне средине и принципа «загађивач плаћа». Овај принцип увела је још 1972. године Огранизација за економску сарадњу и развој (OECD). Постепено је, међутим, *polluter pays* принцип постао носећи стуб политике Европске уније у области заштите животне средине. Поред принципа «загађивач плаћа» постоји и принцип «корисник плаћа», који подразумева да корисници природних ресурса плаћају надокнаду за њихово коришћење и цену трошкова за обнављање процеса који је активношћу корисника измењен. Устав Републике Србије прописује да свако има право на здраву животну средину и на благовремено и потпуно обавештавање о њеном стању (чл. 74). Србија је овај уставни налог нормативно спровела након ратификације Директиве Европске уније о одговорности за еколошку штету и обавезивања да овај акт инкорпорира у домаћи правни систем, и то доношењем сета од четири закона у децембру 2004. године. То су: Закон о заштити животне средине, Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину и Закон о процени утицаја на животну средину. У раду се, надаље, помињу три случаја из праксе Европског суда правде који имају посебан значај за разумевање принципа *polluter pays* (*Standley, Van de Walle i Erika*), али и детаљно анализирају случајеви из праксе Европског суда за људска права који се односе на питање заштите животне средине, а које је Суд разматрао на основу члана 8. Европске конвенције о људским правима (*Hatton против Уједињеног Краљевства, Fadeyeva против Русије, Giacomelli против Италије, Des против Мађарске и Moreno Gomez против Шпаније)*. Суд је више пута поновио свој став да, иако у Европској конвенцији не постоји изричито признато право на тиху и чисту животну средину, када је појединац под директним и озбиљним утицајем буке или другог загађења може се легитимно поставити питање повреде права на поштовање дома. Наиме, загађење и бука онемогућавају мирно уживање дома, а то посредно негативно утиче на живот породице као целине, посебно утичући на децу као најрањивије чланове друштва, те доводе и до узнемиравања и повреде права на поштовање приватног и породичног живота које гарантује члан 8. Европске конвенције. Штавише, Европски суд за људска права потврдио је да се овај члан може применити како на случајеве када је загађење директно изазвано од стране државе, тако и на ситуације када одговорност државе произилази из пропуста да на одговарајући начин регулише рад приватних компанија.

11. У. Новаковић, *Тенденције напуштања бракоразводних узрока заснованих на кривици супружника у Централној и Јужној Америци*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије, (уредник С. Лилић), књига 7, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2017, стр. 250-264. М 44 (3 бода)

Аутор се у овом раду бавио питањем развода брака и напуштања кривице супружника као узрока за развод брака у четири државе Централне и Јужне Америке (Костарика, Мексико, Аргентина и Уругвај). Иако овај рад нема никакве везе са темом пројекта у оквиру кога је урађен (Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије), кандидат Новаковић је презентацијом изабраних закона држава Латинске Америке показао да је постепено напуштање разлога за развод брака који се заснивају на кривици једног од супружника и њихова замена општим, релативним и нескривљеним бракоразводним узроцима, универзално прихваћени принцип савременог породичног права, па би тако имао и карактер европског стандарда. Овај процес се спорије одвијао у државама где је јак утицај Католичке цркве (какав је управо случај са земљама Латинске Америке), али је и у њима (на пример, у аргентинском праву) временом типично скривљено понашање једног од супружника (на пример, прељуба) ишчезло из бракоразводних узрока, а обавеза верности бивала све више премештана из правне у моралну сферу. Тако се дошло и до потпуног потискивања бракоразводних узрока заснованих искључиво на кривици супружника. Ипак, скривљено понашање једног од супружника током трајања заједничког живота у браку понекад је и даље релевантно приликом одлучивања о праву на издржавање, обавезујући супруга који је скривио развод брака да плаћа издржавање супрузи, како би она и након развода брака задржала исти животни стандард (уругвајско право). Кривица се делимично цени и приликом доношења одлуке о боравку у породичном дому (право Костарике) и обавезивања на накнаду штете супружника који је скривио развод брака (право Аргентине и Костарике).

12. У. Новаковић, *Религијска уверења усвојитеља и хранитеља као лична својства код заштите детета без родитељског старања*, Зборник радова са научне конференције «Заштита људских права и слобода: између изазова и реалности», Iuridica Prima, Институт за правно-економска истраживања и образовање, Охрид, 2017, стр. 251-264. М 31 (3,5 бода)

У овом тексту кандидат Новаковић бави се верским уверењима потенцијалних усвојитеља и хранитеља, као једног посебног аспеката личних својстава особа које изражавају намеру да постану усвојитељи односно хранитељи за децу без одговарајућег родитељског старања. Наиме, усвојити може само лице које има лична својства на основу којих се може закључити да ће родитељско право вршити у најбољем интересу детета. Дакле, за разлику од биолошких родитеља који не морају ни пред ким потврђивати своју подобност за родитељство, усвојитељ треба да „докаже" пред надлежним органом који доноси одлуку о заснивању усвојења да је способан за успешно вршење родитељског права. Према наводима из литературе, које помиње аутор овог чланка, тежи се да будући усвојитељи имају што је могуће више емотивних, физичких, интелектуалних и културних својстава која су слична особинама детета. Управо ради постизања те оптималне компатибилности, српски Породични закона успоставио је Јединствени лични регистар усвојења, који

представља регистар како заједничких релевантних података о потенцијалним усвојитељима и усвојеницима, тако и података који су важни само за дете, односно података који су битни само за будуће усвојитеље. Један од важних елемената те тзв. посебне подобности, која треба да се успостави између конкретног усвојитеља и детета које треба да буде усвојено и за коју се очекује да буде потврђена и током периода међусобног прилагођавања, могла би бити и подударна расна и религијска припадност. Но, са друге стране, аутор истиче да верска уверења усвојитеља нису и не смеју бити одлучујућа околност за заснивање усвојења или одбијање захтева усвојитеља. Религијски идентитет детета, уколико оно има потребну зрелост да га стекне, треба ценити као и све друге околности које утичу на најбољи интерес детета у поступку усвојења, а исто важи и за хранитељство. Изузетак кандидат Новаковић види само када се као могући усвојитељи појављују особе које припадају верској заједници Јеховини сведоци, сматрајући да би у том случају требало захтевати њихово обавезивање да ће дозволити предузимање медицинске интервенције над усвојеним дететом ако то буде било потребно, чак и ако се она противи њиховим верским уверењима.

13. У. Новаковић, *Право детета на заснивање радног односа и штетност опасних послова по најбољи интерес детета*, Зборник радова са научне конференције «Породични закон - дванаест година после», Правни факултет Универзитета Унион, Београд, 2018, стр. 217-237. М 44 (3 бода)

У овом тексту кандидат Новаковић готово у потпуности је преузео 9 страна текста који је као коауторски рад објављен годину дана раније, и који је приказан у овом Извештају под редним бројем 15. Ипак, Комисија је сматрала да и овај рад треба да буде бодован, будући да се преостали део текста односи на анализу Уредбе Владе Републике Србије о утврђивању опасног рада за децу, као и на истраживање о томе како се у пракси примењује одредба Закона о раду, према којој радни однос може да заснује дете старије од 15 година, уз писмену сагласност родитеља (или другог законског заступника) и под условом да такав рад не угрожава његово здравље, морал и образовање, односно ако такав рад није забрањен законом (чл. 25). Уредба о утврђивању опасног рада за децу донета је 2017. године и у њој се изричито набрајају послови на којима не може бити запослено дете старије од 15 година, без обзира на то да ли има сагласност законског заступника. Сврха Уредбе јесте да се обезбеди заштита деце од опасног рада, у складу са обавезама које је Република Србија преузела ратификацијом Конвенције Међународне организације рада број 182 о најгорим облицима дечјег рада и Препоруком МОР број 190 о забрани и хитној акцији за укидање најгорих облика дечјег рада. Што се тиче истраживања о томе како се примењује одредба Закона о раду у вези са дечјим радом, аутор је дошао до запањујућег податка да у пракси не постоји ниједан орган који врши процену законског услова да је рад у складу са здрављем, моралом и образовањем детета, што је изричито законско ограничење права детета да заснује радни однос. Непоштовање ове законске одредбе потребно је убудуће отклонити тако

што би, према мишљењу аутора, требало формирати посебну комисију која би у сваком поједином случају саопштавала налаз да ли је за дете штетно да заснује радни однос на конкретном послу. Имајући у виду да је у међувремену донета и поменута Уредба, којом је знатно сужен круг послова на којима дете може да се запосли, посао комисије био би олакшан, јер би самим утврђивањем да се ради о послу који се налази на списку из Уредбе детету било онемогућено да заснује радни однос. Међутим, уколико не буде формирана комисија, која би у другој фази контролног процеса могла да потврди да, иако није на списку штетних послова из Уредбе, посао за који дете заснива радни однос јесте штетан по његово здравље, морал и образовање, смисао заштите детета од штетних послова не би био потпун. Ово посебно због тога што је опсег штетних послова који се нуде деци много шири у односу на оне послове побројане у Уредби.

14. У. Новаковић, *Вршење родитељског права у случају оспоравања и утврђивања очинства - три приступа немачког, енглеског и српског права,* Анали Правног факултета у Београду, бр. 2/2017, стр. 131-161. М 24 (4 бода)

Намера аутора у овом раду била је да утврди корелацију између утврђивања очинства ванбрачно рођеног детета и стицања родитељског права. У највећем броју редовних ситуација у животу, мушкарац чије очинство буде утврђено признањем или у одговарајућем судском поступку стиче истовремено и родитељско право. Међутим, дешава се да биолошки отац фактички не врши родитељско право, већ ту улогу преузима неко други, ко се стара о подизању и васпитавању детета, чиме се отвара простор за расправу о значају биолошког порекла у односу на љубав и негу коју дете добија од тзв. социјалног родитеља. Аутор анализира позицију српског законодавства у области утврђивања и оспоравања очинства у односу на немачко и енглеско право, са једне стране, као и у односу на стандарде Европског суда за људска права и Конвенцију о правима детета, са друге стране. У већини европских законодавстава постоје прокламовани принципи равноправности брачне и ванбрачне деце. Упркос томе, немачко право, на пример, предвидело је тек након измена Немачког грађанског законика из 2013. године, да суд може доделити заједничко вршење родитељског права обома ванбрачним родитељима ако то није у супротности са најбољим интересима детета, односно ако други родитељ пропусти да покаже било који разлог против такве одлуке; у супротном, родитељско право припада само мајци (§ 1626 а). У Енглеској, судови приликом одлучивања о томе да ли ће ванбрачни отац моћи да врши родитељско право цене следеће критеријуме: степен посвећености оца детету, степен повезаности између ванбрачног оца и детета и разлоге услед којих ванбрачни отац тражи да врши родитељско право. У српском праву, напротив, нема никаквих ограничења за биолошког оца да утврди порекло у односу на дете (осим временски ограниченог рока за тужбу у парничном поступку) и тако стекне родитељско право заједно и равноправно са мајком детета. Због тога

кандидат Новаковић оцењује да је решење српског Породичног закона у потпуности у складу са Конвенцијом о правима детета и праксом Европског суда за људска права. Но, на крају закључује, помало парадоксално, да овакво решење ипак није у складу са правом на поштовање породичног живота ранијег правног оца детета (на пример, мужа мајке пре него што је његово очинство успешно оспорено или мушкарца који је признао очинство иако није биолошки отац детета), односно ванбрачног партнера мајке који се као социјални родитељ старао о детету до тренутка утврђивања биолошког очинства, те да иако дете има право да сазна истину о свом биолошком пореклу, а биолошки отац право да утврди своје очинство, стицање родитељског права биолошког оца ипак не би требало да буде безусловно. Не би, другим речима, било у најбољем интересу детета да мушкарац који је фигурирао у животу детета као отац до тренутка утврђивања биолошког порекла, без даљих услова препусти вршење родитељског права биолошком оцу. Аутор, коначно, предлаже да «у судском одлучивању треба додатно конкретизовати правило да се обарањем претпоставке о брачном очинству мужа мајке родитељско право стиче само уз постојање додатних околности, попут социјалних веза мушкарца који то чини и детета... сматрамо да предност у стицању родитељског права треба да има биолошка веза, али само биолошка веза одређеног социјалног квалитета... У супротном, у случају колизије биолошке везе и формиране социјалне везе оличене у правном признању детета, превагу треба да однесе стабилност породичног живота детета и социјална веза.» Проблематичност оваквог закључка, међутим, јесте у томе што од тренутка када буде утврђено биолошко порекло детета ниједан други мушкарац се не може више сматрати «правним» оцем детета, а додатно «конкретизовање» било каквих услова за стицање родитељског права никако не би могло бити ствар судског одлучивања изван обавезујућих законских одредби.

15. Љ. Ковачевић, У. Новаковић, *Сагласност законског заступника за заснивање радног односа са малолетником*, Право и привреда, бр. 4-6/2017, стр. 662-690. М 51 (3 бода)

У овом раду аутори разматрају питање права детета да заснује радни однос уз сагласност родитеља (или старатеља) као законског заступника, што је неопходан услов да би дете са 15 година живота могло да ради. У радном праву се, наиме, утврђује минимални узраст за заснивање радног односа који је нижи од узраста одређеног за стицање пунолетства и који представља општи услов за заснивање радног односа, уз обезбеђивање низа заштитних мера које би требало да допринесу несметаном развоју и образовању малолетникâ. Ово решење Закона о раду је ауторима било занимљиво за истраживање, између осталог, и због тога што ниједан од извора међународног и европског права од значаја за запошљавање малолетника не захтева постојање сагласности законског заступника за заснивање радног односа са малолетником. Једини изузетак представљале су конвенције Међународне организације рада, које више нису на

снази, као и секундарно законодавство Европске уније, али се ни овде не ради о заснивању радног односа уз сагласност законског заступника, већ уз сагласност инспекције рада, министарства надлежног за послове рада или другог надлежног државног органа или тела (запошљавање деце у култури, уметности, спорту и рекламној делатности). Такође, у упоредном праву већинску групу чине државе у којима заснивање радног односа са малолетником није условљено сагласношћу њихових законских заступника, већ само захтевом да посао није штетан за здравље, морал и образовање малолетника. Када је, пак, реч о праву Републике Србије, аутори предлажу да би, уз задржавање правила о ограниченој пословној способност малолетника за закључење уговора о раду, требало утврдити и нова, допунска правила везана за давање ове сагласности. То, прецизније, значи да би, поред круга лица овлашћених за давање сагласности и форме сагласности, требало одредити и фазу заснивања радног односа у којој овлашћена лица могу дати сагласност за радно ангажовање малолетника. Са друге стране, имајући у виду да наше позитивно радно и породично законодавство имају другачији приступ у односу на решења садржана у ранијим законима, чини се да задржавање услова који се тиче писане сагласности законског заступника може имати оправдања само ако родитељ настоји да заштити дете од потенцијалне експлоатације у случају заснивања радног односа.

16. У. Новаковић, *Биолошка истина и стабилност породичног живота - Конвенција о правима детета и најновији стандарди Европског суда за људска права*, Правни живот, бр. 10/2017, стр. 227-248. М 51 (3 бода)

Кандидат Новаковић се у уводном делу овог рада поново бави колизијом између генетског и социјалног очинства, приписујући тзв. социјалном очинству заслуге за стабилност породичног живота детета. Са друге стране, поставља се као проблемско, питање да ли је уопште оправдано утврђивање биолошког порекла детета када дете већ има утврђено брачно или признато ванбрачно очинство и формиран породични живот, који аутор сматра заштићеним кроз право на поштовање породичног живота. Потом су у кратким цртама представљена решења Конвенције о правима детета и Европске конвенције о људским правима у погледу права детета на сазнање биолошке истине о свом пореклу. Највећи део текста представља приказ праксе Европског суда за људска права у погледу утврђивања и оспоравања очинства детета у оним пресудама у којима су се као спорна појављивала питања везана за биолошку истину о пореклу детета и стабилности породичног живота. Аутор закључује да се, посматрајући однос Конвенције о правима детета и Европске конвенције о људским правима, може приметити извесно размимоилажење. Наиме, према његовом мишљењу, Конвенција о правима детета, имала је у примарно виду заштиту права детета да утврди своје порекло; са друге стране, иако усвојена пре више од пола века, Европска конвенција – захваљујући пракси Европског суда за људска права – представља увек "жив" инструмент, који се тумачи у складу са друштвеним променама. По оцени аутора, Конвенција о правима

детета нема у виду интерес других чланова породице, али ни добробит и стабилност детета као врховне принципе, већ само и искључиво право детета на утврђивање порекла. Додуше, аутор додаје да је погрешно сматрати да он стоји на становишту да не треба дозволити оспоравање порекла детета, ако оно има већ признато ванбрачно или утврђено брачно очинство путем правне претпоставке *pater is est...*, али је, по његовом мишљењу, неопходно да у поступку утврђивања/оспоравања очинства буду постављена и нека правна ограничења, кроз давање значаја поштовању дотадашњег породичног живота детета.

17. У. Новаковић, *Алиментациони фонд према преднацрту Грађанског законика Србије*, Правни живот, бр. 10/2016, стр. 103-122. М 51 (3 бода)

У овом раду аутор се бави једном од одредаба у Преднацрту Грађанског законика Републике Србије, која се односила на формирање посебног алиментационог фонда из кога би се деци која имају право на законско издржавање обезбеђивала потребна материјална средства за живот. Кандидат Новаковић оцењује да се овакво решење приклонило трендовима у упоредном праву, будући да извесни облици алиментационих фондова постоје и у неким европским државама, било кроз административни систем (Француска, Португал, Белгија, Шведска), или у виду посебних агенција (Велика Британија, Финска, Норвешка, Данска). Међутим, и у државама које имају успостављен режим рада алиментационих фондова, показала се извесна неефикасност и потреба за реформом. Стога, пре коначног усвајања предложених решења аутор саветује опрез и детаљну процену свих добрих и лоших страна формирања алиментационог фонда. Притом, наш законодавац треба да има на уму постојање најмање три интереса уколико се евентуално одлучи за такво решење. То су: интерес детета као повериоца облигације издржавања; интерес државе да дете добије издржавање, али и да се, када исплати издржавање, држава регресира од дужника издржавања; и најзад, интерес родитеља који не врши родитељско право и не плаћа издржавање за дете. Претходна питања која се морају испитати пре него што се усвоји предлог за формирања фонда јесу: начин финансирања фонда, оснивање фонда на локалном или централном нивоу и формирање фонда као посебне Агенције. Аутор се залаже да, уколико се прихвати предлог о формирању фонда, то буде централизовано оријентисан фонд у погледу финансирања, док би организационо гледано, исплату алиментационих средстава могао вршити општински органи управе, односно посебна Агенција, која би утврђицала право на исплату средстава, а локалне самоуправе би вршиле новчану исплату. Поштујући начело економичности, *prima faciae* изгледало би као најповољније решење да се целокупан поступак обавља у центрима за социјални рад, али је упитно да ли би њихови капацитетти могли да подрже преузимање ове додатне надлежности. Аутор се посебно осврће на недостатак одредби у Преднацрту о принудним мерама против родитеља који не плаћа издржавање и предлаже да одредбе – попут забране регитрације моторног возила, забране одласка у иностранство

одузимањем путне исправе, продаје целокупне имовине, а не само извршења на приходима – неизоставно морају постати саставни део законских одредби о формирању алиментационог фонда, или будућих подзаконских аката, односно статута фонда као посебне Агенције. Иако такве принудне мере нису непознате у упоредном праву, аутор се није упуштао у могућу оцену њихове уставности, нарочито имајући у виду досадашњу праксу и ставове које је Уставни суд заузимао приликом ранијег оцењивања неких сличних решења за неизвршавање обавеза према државном буџету и јавним фондовима.

18. У. Новаковић, *Критеријуми за додељивање вршења родитељског права након развода брака*, Зборник радова са научне конференције «Правна сигурност као кључни фактор у владавини права у савременим друштвима», Iuridica Prima, Институт за правно-економска истраживања и образовање, Охрид, 2016,стр. 111-121. М 31 (3,5 бода)

Аутор Новаковић се у овом раду бави питањем коме од родитеља – и на основу којих критеријума – ће бити поверено вршење родитељског права након развода брака. Модел заједничког вршења родитељског права подразумева постојање спремности оба родитеља на сарадњу и комуникацију у погледу будућег старања о детету, као и одсуство основног конфликта у погледу одлуке о вршењу родитељског права. Ако, пак, сагласности родитеља о заједничком вршењу родитељског права нема, суд који треба да донесе одлуку о поверавању детета ослониће се на велики број критеријума који су до сада дефинисани како у упоредном законодавству, тако и у судској пракси и правној књижевности. У наставку, аутор приказује детаљније неколико таквих критеријума, позивајући се углавном на англо-америчку судску праксу и литературу, као што су: принцип да се вршење родитељског права поверава родитељу који се примарно старао о детету и пре развода брака (*primary caretaker*), предност мајке (*tender years doctrine*), доктрина према којој ће родитељско право вршити родитељ који је отворенији и спремнији на сарадњу са другим родитељем (*fiendly parent doctrine*) и критеријум према коме се дете поверава родитељу који ће моћи да проводи већи део расположивог времена са дететом.

19. У. Новаковић, *Смернице Уједињених нација за алтернативну бригу о деци*, Зборник радова са научне конференције «Људска права између идеала и изазова садашњости", Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица, 2016, стр. 93-107. М 61 (1,5 бод)

У овом раду кандидат Новаковић анализира одредбе Смерница за алтернативну бригу о деци, које је усвојила Генерална скупштина Уједињених нација 2010. године. У правној литератури и коментарима правних писаца, ове Смернице оцењују се као добродошла конкретизација одредаба Конвенције о

правима детета у погледу заштите и добробити деце којима је ускраћено родитељско старање. Начела садржана у Смерницама примењују се на алтернативну заштиту која се пружа свим особама које су млађе од 18 година (осим ако дете према националном закону не стиче пунолетство раније), као и на децу која нису стекла потпуну пословну способност након 18. године, односно ако је продужено родитељско право или старатељска заштита. Издвајање детета из биолошке породице треба да представља *ultimum remedium* коме се прибегава; ова мера треба да буде привремена и да траје што је краће могуће. У случају неопходног одвајања детета, потребно је задржати дете што је могуће ближе његовом пребивалишту, како би се лакше одвијао контакт детета са члановима породице и тако остварио основни циљ реинтеграције детета у породицу. Задржавањем детета у ближој околини биолошке породице умањује се опасност од тога да буде нарушен образовни, културни и друштвени живот детета. Надаље, Смернице захтевају да финансијско и материјално сиромаштво родитеља и услови искључиво повезани са таквим сиромаштвом, не смеју бити једино оправдање за одвајање детета од родитеља. Браћу и сестре између којих постоје већ формиране породичне везе, у начелу, не треба радвајати приликом смештаја у систем алтернативне заштите. Алтернативну бригу за децу млађу од три године треба осигурати у породичном окружењу, што значи да децу најмлађег узраста не треба смештати у институције за социјалну заштиту, већ у хранитељске или усвојитељске породице.

20. У. Новаковић, *Системи плаћања алиментације када родитељ не плаћа издржавање за дете у европским државама*, Перспективе имплементације Европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 6, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2016, стр. 243-258. М 44 (3 бода)

Аутор у овом тексту приказује, најпре, законска решења десетак европских земаља о начину на који су организовале рад посебних административних тела, која имају задатак да прикупљају недостајућа средства за издржавање деце чији родитељи не извршавају своју обавезу законског издржавања, односно која представљају само додатно обезбеђење за дете у случају да се редовним судским путем не може наплатити потраживање законског издржавања (француско, белгијско, холандско, пољско, енглеско право). Са друге стране, приказана су и права оних држава које су формирале посебне алиментационе породичне фондове, који исплаћују издржавање за дете и потом ступају на место детета као повериоца издржавања и регресним захтевом остварују наплату пуног (или делимичног) износа од родитеља који је дужник законског издржавања, као и услови који се морају испунити у тим државама да би се издржавање за дете исплатило из таквог фонда (Немачка, Португал, Шведска, Финска, Данска, Норвешка). Приметна је тенденција да се наплата издржавања и регресирање од родитеља измешта из судског у администартивни поступак, што, по мишљењу аутора, можда сведочи о немоћи суда да (самостално) спроведе пресуду у којој је одређено издржавање за дете. Уређење и искуства

држава које познају систем правог алиментационог фонда треба да буду показатељи у ком правцу би наш законодавац (уколико остане при ставу из Преднацрта Грађанског законика) требало да правно уобличи овај институт.

В. Педагошки рад

Др Урош Новаковић предаје на основним студијама и руководи вежбама на предмету Породично право. Приликом вредновања педагошког рада доцента др Уроша Новаковића, његов рад оцењен је на следећи начин:

школске 2020/2021. године укупном просечном оценом 4,70 (за предавања) и 4,65 (за вежбе);
школске 2019/2020. године укупном просечном оценом 4,45 (за предавања) и 4,35 (за вежбе);
школске 2018/2019. године укупном просечном оценом 4,65 за предавања и 4,56 за вежбе;
школске 2017/2018. године укупном просечном оценом 4,62 (за предавања) и 4,55 (за вежбе);
школске 2016/2017. године укупном просечном оценом 4,55 (за вежбе).

Г. Оцена испуњености услова и критеријума за избор у звање ванредног професора

1) Општи услов

Др Урош Новаковић је у јуну 2016. године изабран за доцента за Грађанскоправну ужу научну област – предмет Породично право на Правном факултету Универзитета у Београду.

2) Обавезни услови

Др Урош Новаковић испуњава све обавезне услове за избор у звање ванредног професора.

1. Искуство у педагошком раду са студентима

Кандидат има више од 13 година педагошког искуства са студентима.

2. Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода

Педагошки рад доцента др Уроша Новаковића позитивно је оцењен у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода. Укупна просечна оцена на предавањима и вежбама креће се од 4,35 до 4,70 (укупна просечна оцена 4,56).

3. *Објављена два рада из категорије М20 или пет радова из категорије М51 у периоду од последњег избора у звање из научне области за коју се бира*

Наведени услов испуњен је објављивањем следећих радова[1]:

1. У. Новаковић, *Сагласност родитеља за усвојење детета*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 10, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2020, стр. 160-182. М 44 (3 бода)
2. У. Новаковић, *Промена пола - стање у Републици Србији након измена Закона о матичним књигама*, Перспективе имплементација европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 9, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2019, стр. 191-210. М 44 (3 бода)
3. Љ. Ковачевић, У. Новаковић, *Мирно решавање спорова поводом дискриминације запослених на основу породичних дужности*, Право и привреда, бр. 7-9/2018, стр. 431-460. М 51 (3 бода)
4. У. Новаковић, *Утицај одлука Европског суда за људска права на судску праксу домаћих држава,* Правни живот, бр. 10/2018, стр. 23-44. М 51 (3 бода)
5. У. Новаковић, *Хармонизација и(ли) унификација Европског породичног права*, Перспективе имплементација европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 8, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2018, стр. 269-288. М 44 (3 бода)
6. У. Новаковић, *Тенденције напуштања бракоразводних узрока заснованих на кривици супружника у Централној и Јужној Америци*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем

---

[1] Према одредби чл. 9. Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (*Службени гласник РС*, бр. 101/2015, 102/2016, 119/2017 и 203/2018) и чл. 8. Минималних услова за избор у звања наставника на универзитету, које је утврдио Национални савет за високо образовање, сматраће се да је кандидат који је објавио рад који доноси исти или већи број М бодова предвиђених Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача од оног који носи рад који се захтева као минимални услов за избор у одређено звање, а који се не наводи у овим минималним условима (нпр. М11–М14 или М41 –М45), тај услов испунио.

Према Правилнику о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача (*Службени гласник РС*, бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017) у пољу друштвених наука рад у истакнутом међународном часопису (М22) носи 5 бодова, а рад у међународном часопису (М23) носи 4 бода. Такође, рад у тематском зборнику водећег међународног значаја носи 7 бодова (М13), док рад у међународном тематском зборнику (М14) носи 5 бодова. Најзад, рад у врхунском часопису националног значаја (М51) у пољу друштвених наука носи 3 бода, исто колико (3 бода) носи и рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја (М44).

Србије, (уредник С. Лилић), књига 7, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2017, стр. 250-264. М 44 (3 бода)

7. У. Новаковић, *Право детета на заснивање радног односа и штетност опасних послова по најбољи интерес детета*, Зборник радова са научне конференције «Породични закон - дванаест година после», Правни факултет Универзитета Унион, Београд, 2018, стр. 217-237. М 44 (3 бода)
8. У. Новаковић, *Вршење родитељског права у случају оспоравања и утврђивања очинства - три приступа немачког, енглеског и српског права,* Анали Правног факултета у Београду, бр. 2/2017, стр. 131-161. М 24 (4 бода)
9. Љ. Ковачевић, У. Новаковић, *Сагласност законског заступника за заснивање радног односа са малолетником*, Право и привреда, бр. 4-6/2017, стр. 662-690. М 51 (3 бода)
10. У. Новаковић, *Биолошка истина и стабилност породичног живота - Конвенција о правима детета и најновији стандарди Европског суда за људска права*, Правни живот, бр. 10/2017, стр. 227-248. М 51 (3 бода)
11. У. Новаковић, *Алиментациони фонд према преднацрту Грађанског законика Србије*, Правни живот, бр. 10/2016, стр. 103-122. М 51 (3 бода)
12. У. Новаковић, *Системи плаћања алиментације када родитељ не плаћа издржавање за дете у европским државама*, Перспективе имплементације Европских стандарда у правни систем Србије (уредник С. Лилић), књига 6, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2016, стр. 243-258. М 44 (3 бода)

4. Оригинално стручно остварење или руковођење или учешће у пројекту

Овај услов испуњен је учешћем доцента др Уроша Новаковића на следећим пројектима у претходном изборном периоду:

1. *Идентитески преображај Србије*, Правни факултет Универзитета у Београду, (2015- 2020);
2. *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије,* Министарство просвете, науке и технолошког развоја (2011-);
3. *Правосуђе по мери детета*, (мај 2019. - јануар 2020), UNICEF и Центар за права детета;
4. *Нов квалитет у образовању ради родне равноправности - стратешко партнерство за развој мастер студијског програма Право и род (LAWGEM)* - ERASMUS + KA203 (јул 2019. - јул 2022);
5. *Анализа ефеката примене закона и Препоруке за измене Закона о професионалној рехабилитацији особа са инвалидитетом* (октобар - новембар 2019), Београдска отворена школа;

6. *Анализа и препоруке за измене и допуне Закона о спречавању насиља у породици и Кривичног законика - заштита жена жртава насиља кроз систем електронских наруквица* (новембар 2019. - фебруар 2020), UN Women (United Nations entity dedicated to gender equality and the empowerment of women);

7. *Епидемија. Право. Друштво* (2021 -), Правни факултет Универзитета у Београду.

5. Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање

Наведени услов испуњен је објављивањем монографије У. Новаковић, *Пресељење детета и родитеља који врши родитељско право - relocation случајеви*, монографија, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2020, стр. 319. ISBN: 978-86-7630-900-9.

6. Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије М31 или М33

Наведени услов испуњен је објављивањем следећих радова:

1. У. Новаковић, *Религијска уверења усвојитеља и хранитеља као лична својства код заштите детета без родитељског старања*, Зборник радова са научне конференције «Заштита људских права и слобода: између изазова и реалности», Iuridica Prima, Институт за правно-економска истраживања и образовање, Охрид, 2017, стр. 251-264. М 31 (3,5 бода)

2. У. Новаковић, *Критеријуми за додељивање вршења родитељског права након развода брака*, Зборник радова са научне конференције «Правна сигурност као кључни фактор у владавини права у савременим друштвима», Iuridica Prima, Институт за правно-економска истраживања и образовање, Охрид, 2016, стр. 111-121. М 31 (3,5 бода)

7. Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије М61 или М63

Наведени услов испуњен је објављивањем рада У. Новаковић, *Смернице Уједињених нација за алтернативну бригу о деци*, Зборник радова са научне конференције «Људска права између идеала и изазова садашњости", Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица, 2016, стр. 93-107. М 61 (1,5 бод)

3) Изборни услови

Кандидат др Урош Новаковић испуњава сва три изборна услова.

1. ***Стручно-професионални допринос***

У претходном изборном периоду био је ментор за 67 мастер радова, учествовао је у још 26 комисија за одбрану мастер радова, био је једном члан комисије за одбрану пројекта докторске дисертације и једном члан комисије за преглед и оцену докторске дисертације.

2. ***Допринос академској и широј заједници***

У јануару 2016. године др Урош Новаковић именован је за заменика председника Управног одбора Задужбине Миливоја Јовановића и Луке Ћеловића, која делује у оквиру Универзитета у Београду.

За члана Савета Правног факултета Универзитета у Београду изабран је у фебруару 2021.

3. ***Сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству***

Др Урош Новаковић учествује у међународном пројекту *Нов квалитет у образовању ради родне равноправности - стратешко партнерство за развој мастер студијског програма Право и род (LAWGEM)* - ERASMUS + KA203 (јул 2019. - јул 2022).

Мишљење и предлог Комисије

На основу свега што је до сада речено, Комисија са задовољством може да саопшти да је доцент др Урош Новаковић испунио све услове за избор у звање ванредног професора који су предвиђени Законом о високом образовању, Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду и Статутом Правног факултета. Након избора у звање доцента др Урош Новаковић је објавио монографију и још 19 научних радова првенствено из области Породичног права, али је писао и радове из области радног права и еколошког права, бирајући теме које имају додирних тачака са породичним односима и правом на поштовање породичног живота. Његова монографија *Пресељење детета и родитеља који врши родитељско право - relocation случајеви* бави се једним важним проблемом у савременом породичном праву великог броја земаља у свету, а то су спорови који настају између родитеља који не могу да постигну сагласност о промени пребивалишта детета и родитеља који врши родитељско право. Већински став судске праксе у Србији – да родитеља који се противи пресељењу детета треба лишити родитељског права – није прихватљив и аутор га оправдано критикује. За сваку је похвалу такође разноврсност тема о којима кандидат Новаковић пише у осталим радовима, као и бројност извора које користи из

користи из упоредног права и правне књижевности. Поједине критичке примедбе које је, у погледу неких радова, Комисија упутила кандидату мотивисане су отуда само настојањем да његови радови у наредном периоду буду још квалитетнији и релевантнији за научну заједницу у Србији. Најзад, научно-истраживачки и стручни пројекти на којима је учествовао кандидат Новаковић били су од значаја за његов научни и педагошки развој, као и за стицање неопходног искуства о томе у којој мери законски или теоријски концепти појединих правних института могу бити верификовани у пракси.

Кандидат др Урош Новаковић поднео је извештај и о просечној оцени из евалуације студената о његовом раду на предавањима и на вежбама у последњих пет школских година, која се константно повећава (од 4,55 до 4,70) и коју прати велики број позитивних коментара студената, што указује на његове добре наставне способности у досадашњем раду са студентима на предмету Породично право на Правном факултету Универзитета у Београду.

На основу свега наведеног, имајући у виду целокупан досадашњи рад кандидата, Комисија сматра да доцент др Урош Новаковић наставним и научним резултатима у потпуности испуњава све услове за избор у звање ванредног професора. Стога, Комисија за писање извештаја има част и задовољство да предложи Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду доношење одлуке о утврђивању предлога за избор **доцента др Уроша Новаковића у звање ванредног професора за Грађанскоправну ужу научну област – предмет Породично право на Правном факултету Универзитета у Београду**.

У Београду, 22. марта 2021. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др Марија Драшкић,
редовни професор Правног
факултета Универзитета у Београду

Др Дејан Ђурђевић,
редовни професор Правног
факултета Универзитета у Београду

Др Гордана Ковачек Станић
редовни професор Правног
факултета Универзитета у Новом Саду